

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy soros hirdetés 5 kr.
Hosszabb hirdetésnek a főtábla
hirdetése után az első sor
olcsóbb árértékűnek fel.
Bélyegdíj minden külön beki-
rástól 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglalt időtartam 30 krajár.
A Hírlapban megjelent közlé-
sényekért minden sor 40 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalában, KUTASI L. könyv-
nyomdájában, valamint KÖRME-
NYAN H. könyv. iróházában le-
velezzelhetők. Név nélkül vagy névtelenül
beküldött levelek nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok visszatér nem
adatoknak.

JÁNOS

Dolgozók bolthelyiségében.
segécs tudomására juttatni,
eti és más
munkák
y vidéken.
életében készülő s eddig még
rdő-kádjaimat,
lúva, könnyen szállíthatók és
eddiggi kádak, a lehető olcsó
bb idő alatt és pontosan tel-
sítését megköszönve, kérem üzle-
megtartani, s minél több meg-

Tisztelettel
Durkán János
bádogos mester.
Tisza-ház alatt.

STVÁN

forrás.
forrás, legkedvezőbb szoda- és
szénsavtartalommal.
A legújabb vegyelemzésnél a
Stván-forrás ásványvíze
több és szénas tartalmára nézve,
mint a vízben 18-722 natron és
szénas) és ásványvíznek bizon-
nyos, hogy tartalmával az eddig is-
mert és külföldi ásványvizeket te-
sen felmulja.
Minden oknál fogva a Czigler-
Stván-forrás ásványvíze szá-
borral vegyítve, egy erősen pezsgő,
szénas, üdítő, kímélő italt szol-
gat, melynek kissé sós íze az emész-
tést bír befolyással.
Magyarország részére
magy. kir. és szerb kir. ud-
vari ásványvíz-szállító által
— BUDAPESTEN. —
Tisza és fűszerkereskedésben.
József és Geréby Fülöp

GYINTÉZET

olapojana.)
A m. sz. geti vasuti állomástól,
kiterjedési fenyves parkban,
nyu. vizek. Ajánlva van: vérsze-
női bajoknak, gyengélkedőknek
ásványvizek és hideg gyöngymód
kényelmesek; mérsékelt árak.
September 30-ig.
szállással szívesen szolgál
fürdő-igazgatóság.

Hirdetmény.

ehai Fráter Mihály hagyatéka,
Fráter Ignác, Ferenc és
gyonaira 1857. december 4-én
es. kir. törvényszék által 8376.
alatt elrendelt eszód, a vagyon
és foganatosítása után, alulírt
szék által megszüntetett.
elt a debreczeni kir. törvény-
nyel csődbíróságnak 1889. ápril
tartott üléséből.
Imre
Günther
jegyző.

Politika és jóllét.

Panaszkodnak az emberek, hogy az élet nehéz.

Panaszkodnak egyesek, panaszkodnak egész nemzetek, panaszkodik az egész társadalom. Panaszkodik egész Európa, nem kevésbé egész Amerika, vádolják egymást, az állapotokat, a viszonyokat s mindent, a mit lehet.

Anglia parlamentje csak imént választott meg egy nagy bizottságot, hogy kutatná az üzleti pangás okait s jelentést tenne, mikép lehessen az általános szegénység segíteni. Franciaország semmivel sincs jobb helyzetben, mint Anglia. Ott is pang az egész közgazdasági élet. Nincs üzletkedv, nincs vállalkozás, nincs forgalom s még a munkások is háborognak. Németország agrár-vámokhoz nyúl, mert különben elpusztulnak gazdái, a mellett úgy akar segíteni baján, hogy vámuot köt Ausztria Magyarországgal. Koloniákat is alapít, mert különben nincsen iparosainak piacuk. Ausztria iparosai és gazdái Magyarországot okolják bajukért, mi pedig számadatokkal tudjuk kimutatni, hogy mi vagyunk azok, a kik a rövididebbet húzzuk. S a bajok reánk is úgy nehezednek, hogy szinte elviselhetetlenek.

Ez nagyon nehezen megmagyarázható állapot.

Azt könnyű megérteni, ha egyik országban sok a baj és pang az üzlet, de a másikon virágzik minden. De nagyon nehéz megérteni azt, hogy minden országnak anyagi bajai legyenek s ne legyen abból haszna senkinek.

Csodálatos is az s nehezen felfoghatóvá teszi a helyzetet, hogy minden foglalkozásbeliek panaszkodnak.

Ha egy részleges krízis éri az ipar valamely nemét, az természetes folyománya a piacnak. Például ha a cukorban nagyobb a kínálat, mint a fogyasztás, óriási készletek halmozódnak fel, a gyárosok sokkal többet termeltek, mint a mennyit az emberek meg tudnak enni, akkor nagyon természetes, hogy a cukor értékét vesztí, beáll egy rázkódás s megbukik néhány cukorgyár. De ma voltaképpen úgy áll a dolog, hogy majd minden áruban meg van látszólag a túlprodukció, voltaképpen azonban még sincs meg.

A gazda is túlprodukcióról panasz-
kodik, óriási gabonakészleteket emlegetnek s a termést el kell kótyavetyélni. A szesz-
gyárosok kénytelenek voltak felére szállí-
tani a produkciót, mert máskülönbben nem
akadnak elég vevőre. A vas árá néhány
esztendő alatt majdnem felére szállott alá,
mert sok a készlet, kevés a vevő. A róz-
métermászója két év alatt 70 forintról le-
ment 47-re, még így is boldog, a ki el-
adhatja. A petróleumból óriási mennyiség-
ek várják a vevőt, és hiába. A gyapjú
ára évről-évre hanyatlík, a fonodák nem
tudnak egzisztálni, a szövészek bukás
szélén állanak.

Mindenből sok van a piacon.

Még a pénzből is sok van. A tőkét nagyon nehéz jövedelmezőleg elhelyezni. A kamatláb mind egyre lejjebb száll. Nálunk is oly alacsony, a minő nem volt soha. Ez mutatja azt is, hogy voltaképp még sem az általános túlprodukcióban rejlik a baj oka, mert akkor az árak olcsóbb lennének, de a pénz drága.

Minden bőven van és mégis mindenki panasz-
kodik.

A tőke nem talál kellő fruktifiká-
ciót, a munka pedig nincs megfizetve
igénye szerint. A munkásosztály nincs
megelégedve s Európaszerte háborog. Soha
sem volt annyi sztrájk, mint épen ez idő
szert.

Ha csak túlprodukció lenne és semmi
egyéb, nem lenne semmi baj. Olcsó lenne

az élet, ez az egész. Olcsón vennők a
szükségeket, az étel-italneműt, a ruhá-
zatot s a kényelem minden czikkeit. De
nem lenne semmi ok arról panaszkodni,
hogy az élet nehéz. Sőt ellenkezőleg,
könnyebben, gondatlanabban élnének az
emberek.

Miben állnak tehát ennek az álla-
potnak okai? Azt mondják némelyek, hogy
a tőke aránytalanul van elosztva. A va-
gyon kevés gazdag kezében pontosult ösz-
sze, sok millió kezében pedig nincs semmi.
Ebben magában véve lehet valami igaz.
De ez egyáltalában nem fejtje meg a bajt.
Mert bajban van maga a tőke is, nem ta-
lál kellő alkalmazást, kellő és a viszonyok-
nak megfelelő fruktifikációt.

Bizonyítvány nagy kérdés ez, melyet a
ki megold, nagy hállára kötelezi maga
íránt az egész emberiséget. — De még
az utat sem ismerjük eddig, a mely
ennek a kérdésnek megoldásához elve-
zessen.

Csak azt tudjuk, hogy inog a társa-
dalom lábai alatt minden s háborog —
mint mikor kitöréssel fenyeget a vulkán —
alattunk a talaj. Bár ne következnekk utána
nagyobb megrázkódtatás.

Egy bizonyos már ma is. Ez abban
áll, hogy a politikuskok nem jó uton jár-
nak, midőn meddő kérdések megoldásával,
iskolás gyermekeségekkel töltik az időt, a
szociális kérdésekkel pedig nem foglal-
koznak. Ezek fogják rövid időn dominálni
a helyzetet. Ezeknek kell megoldatniuk.
A népek vagyona fontosabb momentummá
kezd válni, mint a népek politikai vi-
szonyai.

Uj emberek léptek Magyarorszá-
g kormányzatára; hogy gyökeres változtatá-
sokat készülnék behozni az ország kor-
mányzatában, azt látjuk. De mikor ilye-
nekről elmélkedünk, halálra unja már az
ember a politikát és nem annyira nem-
zeti politika, mint nemzeti jobblét után
sóvárog.

A ki jót akar a néppel, az gon-
doskodjék annak anyagi jóllétéről első
sorban.

— Belföldi hírek. Gróf Andrássy
Gyula kijelentette, hogy nem fogadhatja el
az akadémiai előkészt, azért ne szavazza-
nak rá. Az akadémikusok ennek dacára rá
fognak szavazni, remélve, hogy az egyhangu
megválasztást nem utasítja vissza. — A ma-
gyar fegyver — és lőszergyár
már majdnem teljesen készen áll. A raktár-
ban már is 25,000 puskagy fekszik nyers
állapotban. A gyár aug. 1-én kezd meg mű-
ködését s naponként 250 fegyvert lesz képes
előállítani. — Rudolf-emlék. Maros-
Tordamegye május 9-én tartja tavaszi közgyű-
lését, melyen intézkedni fognak a megboldo-
gult trónörökös emlékére Görögországban felállít-
tandó „Rudolf-emlék” iránt. — Holub
E. mil. az ismert afrikai-utazó, hetőn tar-
totta Budapesten második felolvasását a feke-
tete világrész lakóiról. — József főher-
ceg május 12-én tartja meg ezüst-menyeg-
zőjét. E napot a főhercegi pár a fumei nyaraló-
ban tölti. — A főrendiház május
4-én délelőtti 11 órakor tartandó ülésén érde-
mél tárgyalni fogja az Olasz- és Spanyolor-
szággal az inséges tengerészek kölcsönös se-
gélyezése; a Németalfölddel az arumstrák
ideiglenes vámentessége tárgyában kötött
egyezmény becikkelyezéséről; az 1889. évben
kiállítandó ujonczokról; és az 1847—48-dik
évi III. t. cz. 14. §-ának módosításáról szóló
törvényjavaslatokat. — Választási mo-
zgalom. Az új bányai kerület választói
vasárnap Szklénen tartottak értekezletet, hogy
a főispánná lett Kazy János helyett képvisel-
őjelöltben állapodjanak meg. Egyhangulag
gróf Szapáry Gyula földmívelési miniszter
kiáltották ki jelöltnek. — A török szen-
t miklósi kerületben Herman uttó,
a függetlenségi párt jelöltje, most tesz kö-
rutat. Fegyvernek, Tisza Koffon benderium-
mal, hosszú kocsisorral fogadták s program-
beszédet zajosan ejtettek. Ellenjelöltje nincs
és nem is igen lesz. — A fővárosi ta-
nács előterjesztést készült tenni a közgyű-
lésnek, hogy József főherceg ezüst-menyeg-
zője alkalmából üdvözlő felirat intéztessek a
főhercegi párhoz. — A Balaton új gőz-
hajóját, mely jóval nagyobb a „Kisfaludy”

gőzsnél, tegnapelőtt bocsátották vízre a Sión.
Az új hajót, mely „Kelen” nevet nyert, még
e hónapban átadják a forgalomnak s ez által
a Balaton-vidék bizonyára nagyobb látogatott-
ságnak fog örvedeni.

— Országgyűlés. A képviselőház tegnap
ülésében véglegesen megszavazta a folyó évre
szóló ujonczmegajánlási törvényjavaslatot s
ezután tárgyalás alá vette az 1847-s-ik évi
III. törvényczikk 14-ik §-ának módosításáról,
vagyis a miniszteriumok új be-
osztásáról szóló törvényjavaslatot. He-
gedűs Sándor, a pénzügyi bizottság előadója
ismertette amaz indokokat, melyek a földmí-
velés-, ipar- s kereskedelemügyi és a köz-
munka- és közlekedésügyi miniszteriumok más
beosztását szükségessé teszik. Madarász
József a törvényjavaslat ellen szólalt fel, de
nem annyira a miniszteriumok új beosztását,
mint inkább új elnevezéseit hibáztatta. Utána
Polonyi Geza szólott a javaslat ellen,
melynek titkos czélzata az, hogy a vizsábá-
lyozási ügyek a mostani közlekedési miniszter
kezeiből kivétesse s oly miniszter kezeibe
tétessenek, ki a kisbirtokosok érdekeivel szem-
ben a nagy birtokot fogja támogatni. Ez ellen-
vetésekre legelőször is Darányi Ignác
válaszolt, majd Szapáry Gyula gróf föld-
mívelési miniszter fölemlítette, hogy a minisz-
teriumok más beosztása már régen felmerült
a házban s az új vizsgoi törvény óta e reform
égető szükségé vált. A vizsábályozásnál sem
a kisbirtokosok, sem a nagybirtokosok érde-
keit egymással szemben érvényesíteni nem
szabad s a miniszter ezeknek a közérdek
szempontjából való kiegyenlítésére fog töre-
kedni. Ezután a törvényjavaslatot a ház nagy
többséggel elfogadta. Az ülés végén Sze-
derkényi Nándor interpellálta reglé-
gyűben a pénzügyminisztert. A mai ülésben
veszi kezdetet a költségvetési vita.

— Közös minisztertanácskozások Bécs-
ben. A külügyminiszteriumban Kálnoky gr.
elnöklelte alatt közös miniszteri értekezlet volt,
melyben Bauer br., Kállay, Taaffe gr., Duna-
Jewski, Tisza és Wekerle miniszterek, továbbá
Sterneck b. tengernagy és a közös miniszteri-
umok több szakelőadói vettek részt. Az érte-
kezlet tárgyat kizárólag a jövő évi közös elő-
irányzat képezte. — Mint a „N. Fr. Presse”
jelenti, a közös miniszteri értekezleteket a
magyar miniszterek ohajára tartják meg már
most, mert az utóbbiak a hét második felé-
ben kezdődő budgetvita miatt hosszabb ideig
nem fognak Budapestről távozhatni. A közös
előirányzat csak a két napra tervezett érte-
kezletek után lesz főszámaiban megállapítva;
de már most hirt jár, hogy a delegáció elé
javaslat terjesztetik, mely indemintást fog
kérni ama rendkívüli katonai hitel tullepésé-
rét, mely a mult delegációk határozataival a
katonai kormányzatnak rendelkezésére bocsát-
tatott. Állítólag a külügyminiszterium is kény-
telen lesz a folyó évre póthitelt venni igény-
be, mert halaszthatatlannak mutatkozik Ber-
linben az osztrák-magyar nagykövetség szá-
mára palotát vásárolni.

— Külföldi hírek. A hollandiai
királyi állapot annyira javult, hogy újra
képes az uralkodásra. Ennélfogva a kormány
indítványt szándékozik tenni a regenség
megszüntetése iránt. — Umberto olasz
király május 21-én fog Berlinbe érkezni. —
Lengyelek és ruthének. Lemberg-
ből jelenti a „N. Fr. Pr.” a tartománygyűlési
képviselőválasztások alkalmából a galicziai pol-
gármesterek és előkelőségek gyűlést tartottak,
a melyen a választási program megállapítat-
t. E programnak jellemzőbb pontjai a
következők: képviselőül csak olyan megbiz-
ható egyének választandók, a kik a lakosság
minden körének s ne csak a társadalom egy
rétegének érdekeit képviseljük s a kik a kor-
mánnyal szemben teljesen független állást
foglalnak el, a kik követelni fogják, hogy a
lengyel nyelv minden hatóságnál a hivatalos
nyelv legyen s a kik sürgetni fogják a ruthé-
nek jogos követelésének megvalósítását a ruthé-
n nyelv egyenjogúsítását illetőleg s egyál-
talan a ruthenekkel szemben a meitányosság
és igazságnak megfelelő állást foglalnak el,
hogy a kötelek a lengyelek s ruthének között
mindrege erősbödjék. A program végül vá-
lasztási reformot, collectív községek alkotását,
mindennemű reactionárius törekvés ellen való
küzdélmel tűzi ki célul. — Belgrád vá-
rosának egy angol cég 15 millió frank köl-
csönt ajánlott kövezei és szépitési czélokra,
iskola építésre sat. — A bajor anya-kir-
ályné állapota nem javult, a beteg nagyon
gyöngé. — A francia képviselőválasztá-
sok, hár szerint szeptember 22-én lesznek. —
Vámbéry Armin Sándringhamben ki-
hallgatáson volt Viktória királynénál, mivel
utazásairól és a keleti népekről beszélgetett;
politika nem jött szóba. — Milánóban a

„közársasági bizottság” Humbert király ber-
lini utja ellen azonnal készült tüntetni, hogy tö-
meges látogatásokat rendez a párisi kiállítás
ünnepélyeire. — Milán volt királyi
Jeruzsalemól értesít Risticis regent, hogy
nem sokára visszatér Belgrádba, de csak há-
rom napig marad ott, hogy a fával legyen,
aztán Párisba utazik; abban pedig teljesen
bizik, hogy Risticis kormányzata alatt Serbia
nem lesz alacsony árnyok színhelye. —
Berlinben összeült a samoi értekez-
let s most már jó eredményt várnak, miután
Bates amerikai küldött, ki Németország ellen
merges czikkeket írogatott, úgyszólván megkö-
vette a német kormányt, — kijelentve,
hogy nem volt tájékozva a német politika
czéljairól. — Boulangier születésnapja
alkalmából Párisban hívei lakomat rendeztek,
mely azonban minden különösebb feltűnés nél-
kül mult el; Laguerre főlovasa Boulanger
levelet. — Washington-nanep. Az
észak-amerikai Egyesült-Államok tegnap ün-
nepelték Washington György, az Egyesült-
Államok első elnöke kormányra lépésének szá-
zados évfordulóját. A németpelyt nagy fény-
nyel tartották meg. — Ferdinánd herceg
román trónörökös tegnapelőtt Budapesten at
Bukarestbe utazott, hol nagy előkészületeket
tettek fogadására.

Szabadelvőség.

De felemlítjük Tiszának két balsikerét, s
talán igazságtalanul kétkelődünk őszinteségé-
ben. Ha így volna, hosszú és teljathalmu kor-
mányzatának utolsó tíz évében kellene ta-
lálnunk oly intézményeket, melyek liberális
elveire és alkotási vágyára vallanak. Hol van-
nak azok az intézmények? Szerzet-e új ga-
ranziákat a közszabadságnak? Megerősítette-
e a jogállamot? Előbbre vitte-e az országot az
osztályuralom békőiből való kibontakozás ut-
ján? Létrehozott-e becsületes és gyors köz-
igazgatást? Mind ezeknek az ellenkezőjét
tette s pedig mindent a szabadelvőség álcája
alatt. Valóban csoda, hogy 14 évi személyes
uralma után még pirulás nélkül szabadel-
vűnek meri magát vallani. S csak is azért
merheti, mert a magyar nemzet ismeri a va-
lódí liberálisizmust, s tudja, hogy az a rend-
szer, amit Tisza Kálmán kompromittált és le-
járt, minden inkább, mint valódi liberálisizmus.
Tisza személyes uralmának épülete négy
főoszlopon nyugszik. Ez oszlopok: az osztály-
szellem, a felekezetiiség, a nemzetiség és a
maganérdek. Ezekre támaszkodik a Tisza-féle
liberálisizmus. Sajnátságos tünnet, hogy más or-
szágokban épen az arisztokrácia építé ural-
mát ugyanezekre az alapokra.

Az osztályszellemet tettük első helyre,
s nem ok nélkül. Van-e osztályos Magyar-
országon, melyely külön-külön meg nem al-
kudott Tisza Kálmán, mihelyt politikai tekin-
tetben hatalmi tényező volt? A liberálisizmus
alapelve a jogegyenlőség. Az ismeri és el-
ismeri az egyenlő polgárok jogos igényét
arra, hogy az állam intézményeiben jólétük,
kulturájuk és biztonságok érdekeikről gondos-
kodjék, de nem bontja fel a társadalmal el-
különített érdekkörökre, melyeket egyenként
kiegélít, hogy azokat egyenként egymás el-
len kijátszassa. Tisza elhittette a közép-
osztálylyal, hogy kormányzatához van köve
érdekeinek kielégítése, mert utána jön vagy
az arisztokrácia, melylőt félnék, vagy a de-
mokratia, melyet lenéznek. S mi történt?
Éppen Tisza alatt ért el az arisztokrácia
oly hatalmat és befolyást államra, társa-
dalomra, sőt a szokásokra is, mint 1867. óta
soha. — A mitől megmentendő volt általa
közeposztály, ép azt a veszélyt hozta a le-
jere.

A liberálisizmus nevében — paktált az
arisztokráciával és tette mindenhatóvá a
militarizmust. A liberálisizmus nevében törte
meg az önkormányzatot, nevelte korlátlan ha-
talmat és nem felelős főispánait, teremtette
meg a bürokráciát, meghonosította kinövésait
erényei nélkül. Pedig mindenki tudja, hogy a
liberálisizmus sarkkövei a polgári osztály, a
munka és a jogegyenlőség. A konzervatívizmus
és a reakcióé pedig: a feudálisizmus, a militá-
rizmus, a felekezetiiség, az osztályuralom és a
bürokrácia. Melyiknek atya a szabadelvű Ti-
sza Kálmán?

Hasonló játékot űzött a felekezeti szel-
lemmel. Elzelőt 15 évvel már nem is kér-
deztek az emberek egymás vallását. Deák hi-
res beszéde az állam viszonyáról az egyhá-
zakhoz országszerte szinte evangéliumi tisz-
teletben tartott. Irányi indítványát a val-
lás-szabadságról a képviselőház majdnem egy-
hangulag elfogadta. S mik a 14 éves szabadel-
vű uralom gyümölcsei? Az, hogy ma ha-
talmasabb a felekezeti szellem, mint valaha
1848 óta.
A liberálisizmus kedvez minden vallás.

felekezetenk egyaránt. Deák elve is az volt: szabad egyház, szabad állam. De Deák és Cavour, Guizot és Frère-Orban az állam szabadsága alatt intézményeinek a felekezetre való különös tekintet nélküli kifejlesztési szabadságát értették Tisza azonban nem az államot erősítette, hanem a felekezeteket; nem takarított el elavult kiváltságokat, hanem alkottott újakat. Ma a papi javak elkobzásával fenyegette meg gondolatlanul és minden komolyság nélkül a katolikus főpapságot, holnap választási támogatást kéri és canossai utat tett Esztergomba. Ma fulmináns beszédet tartott a törvényhozásban az antiszemita ellen, holnap igazságügyminisztere által elmeresítette az eszlári pört. Szóval annyira vitte szabadelvűsége a türelmes, vallás-felekezeti békérontásra éppen nem hajló magyar népet, hogy ma születés, származás, vallás és mindazok a megkülönböztetések, miket a butaság hizlal magyrra s miket a középkori szellemmel együtt eltemetettve véltünk 1848 óta, alkalmunk bontják fel a magyar társadalmat, melynek száz okból nagyobb szüksége volna tömör összetartásra, mint Európa bármely más társadalmának.

A nemzetiségi kérdéssel sem bánt szerencsésebben. Igaz, hogy felhasználva az 1874-iki választási törvényt, Deák horvátországi alkuját, továbbá saját kortes-intézményeit és a románok passzivitását, a képviselőházban nincs, vagy alig van nemzetiségi párt. Azonban többséget nem annak köszönheti, hogy a nemzetiségeket kibékítette volna, hanem annak, hogy eiban velük hatalmi eszközökkel. Délmagyarországon megalkudott a nemzetiségekkel úgy, hogy főispánjai a politikai támogatásért országos választásoknál kiadják nekik a közlegeket. Erdélyben provizorium áll fenn; kölföldi, idegen törvények mellett kormányoznak és a nemzetiségek tért foglalnak, földbirtokukat gyarapítják napról napra. — A magyar fajt pedig engedik kiszivárogni Romániába. Midőn pedig a magyar államban szabad és moderna intézményeket sürgetünk, midőn azt akarjuk, hogy ne csak a modern állam elviselhetetlen terheiben, hanem a civilizáció és a jogállam áldásaiban is részesüljünk, akkor előáll Tisza szabadelvűsége a nemzetiségekkel. Hát ez is dilatorikus politika, s nem egyéb. Tagadjuk, hogy a nemzetiségi kérdés gátja a szabadelvű intézményeknek, akadály a jogállamnak. Sőt ellenkezőleg, a magyar állam összes népei közt a jó bekés egyetértést csak a fejlett intézmények, a becsületes közigazgatás és a jogszolgáltatás mellett várhatni. A magyar állameszme leghatalmasabb kovásza a szabadelvűség.

Tisza szabadelvűségének csak is negatív érdemei vannak. Nem szorította meg a sajtó-szabadságot, de nem is szüntette meg az évadékat. Nem kobozta el az egyesületi és gyülekezeti szabadságot, de nem is látta el törvényes garanciákkal. Nem törölte el a bírói függetlenséget, de megcsinálta a nyugdíjtörvényben a 65 éves nyugdíjazást és élt is vele a honti perekben itélő legfelsőbb törvényszéki bírák ellen. Nem támatta meg a parlamentáriszmust, de meghamisította és az alatta igazolt tisztatlán választások száma és botrányossága rítikja a történelemben. Szóval: Tisza élt a szabadelvűségről, de a szabadelvűség nem élhetett meg tőle.

Hosszu pihenőt tartott a liberális Deák halála óta. Gyűjthetett új erőt, gyűjtött is, s most az erőnek tért kell nyitni az alkotási. Tiszának az volt a hibája, mit a történetirő Palmerstonnak is felrótt, hogy sem nem látott meg semmit, sem nem látott

előre. Kormányzott napról napra apró eszközökkel, győngye emberekkel. Nem vette észre, hogy körülötte megváltozott a világ, s nem lát előre, hogy ennek következményeit le kell vonni. Pedig számtalan tünet figyelmeztetett volna, ha bírna megfigyelő tehetséggel. Így meglepte a fordulat, melyet mindenki vár, melyre sokan el voltak készülve.

A nemzet tetteket kíván tett-erős férfiaktól. Tisza lehetővé tette a született emberek uralmát. De nekünk nem kell uralom, hanem kormányzat. A kormányzatot pedig vezessék a képzett tehetségek; vezessék a hivatottak s nem a tolokodók, vezesse a szellem, a tudomány és hazafiság, tekintet nélkül rangra és születésre.

A liberális felfatmadt. Sirja üres, mint a sziklába vetett sir volt. Jár-kel az élők közt és buzdítja tanítványait. A tanítványok pedig hirdetni fogják igéit az ország egyik szelétől a másikig. — Az igék megtestesülését várjuk melyre ható reformokban és a nemzetet fejlesztő, szellemileg és anyagi gyarapító intézményekben.

Enyedi Lukács.

HELYI HIREK.

* Május 1. A valódi tavasz hónapjának első napja gyönyörű verőfényvel virradt ránk. Az ég oly derült, oly tiszta kékvolt, mint az álmból fölébredő szőke leányka mosolygó kék szeme. Csupa illat, mosolygás, virulat, dal, költészet ma minden! Ma szokatlanul korán ébredt fel a város népe. Alig hogy a nap tányérja felemelkedett a rónaság felett, már sürgős-forgás volt észlelhető mindenfelé. A helyi vasút első vonata felvirágzóvá és fellombozva, kirándulókkal megtelve, reggel 5 órakor indult el a nagy-erdőre, melynek lombosodó fái kikeletől, feltámadásról susognak. Légy üdvöz illatos, virágos kikelet! A katonai zenekar korán reggel zeneszóval járta be az utcákat, egyes, kiválóbb notabilitások lakása előtt szerenádok adva. De van a mai szép nap képeinek prózái árnyalata is: ugyanis ma vette kezdetét a család-apák réme, az általános költözökös. Az utcákon társzekernek járnak, emeletnyi magasságra magrakva butorokkal és házi eszközökkel Kocsisok, hordárok jó keresetnek örvendenek, s sajnálják, hogy csak egyszer van egy évben május elseje!

* A vármegyéről Hajdúvármegye állandó választmánya ma d. e. a megyei közgyűlés tárgyalnak előkészítése ügyében ülést tartott. A t a v a s z i r e n d e s k ö z g y ű l é s holnap reggel 9 órakor veszi kezdetét. A vármegyeyi közigazgatási bizottság f. hó 13 án tartja rendes havi ülést.

* Közigazgatási bizottság. Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. hó 6 án tartja rendes havi ülést. Tárgy: folyó ügyek.

* A szilagy-somlyói kerület képviselőjévé aprl 25-én tudvalevőleg Vályi Árpád választott meg egyhangulag. A mandátumot Nagy László esperes és választási elnök d. e. 10 órakor nyújtotta át az új képviselőnek a városháza udvarán, mely szufolóság telve volt választókkal. Vályi Árpád meghatva fogadta el a mandátumot, s nagyszabású, lelkes beszédben köszöntö meg választóinak bizalmát. Azután U r a y Imre és O r b a n Balázs orsz. képviselők beszéltek nagy hatás mellett. Delben a Finger vendéglőjében több száz terítékű bankett tartott, melyen a lelkes felköszöntők természetesen nem hiányoztak. Ebdél előtt felolvastatták I r á y i Dániel sürgönye, ki a kerület hazafias magatartásáért mond köszönetet s élte a képviselőt. Majd az U g r o n

Gábor távirata, ki az ujonnan megválasztott képviselőt a párt szervezésére Nagybányára hívta meg. K i s s Albert országgy. képviselő Debreczenből sürgönyözött az itteni elvtársak üdvökvánatait tolmácsolva. Az ebéd folyamán Nagy László ev. ref. esperes lelkes szavakban köszöntvén fel Vályi Jánost, a képviselő atyját, Virág Lajos v. főjegyző indítványára erről a következő távirat küldetett az „öröm apának”: „Vályi Árpád egyhangú lelkesedéssel képviselővé választása alkalmából tartott közebében Nagyságodért, a jeles fiunk jeles atyjáért, a törhetlen hazafinak törhetlen uttörőjeért, a ref. státus vezérháért poharat emelve kívánjuk, hogy Nagyságod sokáig eljen. A párt nevében: Nagy László.” Este igen népes fáklyámenetet kereste fel a fiatal képviselő lakásán, hol Gámczy Lukács választópolgár tolmácsolta polgártársai nevében a képviselő iránt érzett ragaszkodást és szeretetet, mire Vályi Árpád válaszul megköszönte a nem várt kitüntetést — választótól a „közeli vi szontlás”-ig szép beszédben vett búcsút. A színház helyiségében rögtönzött táncmulatság zárta be a diadal-napot, a képviselő tisztelőit, a mely igen kedélyesen folyt le.

* Légszusz-fogyasztás Márczius havában a hivatalos helyiségek világítására elfogyasztott 1458 köbláb gázert 262 frt 44 krt., — az utcák világítására elfogyasztott gázert 1224 frtot, összesen tehát 1456 frt 44 krt fizetett a városi pénztár a légszuszársulatnak.

* Egyházkerületi közgyűlés. A tiszaúti ev. ref. egyház-kerület tavaszi közgyűlése hétfőn, május hó 6-án veendi kezdetét. A debr. ev. ref. egyházat az egyházkerületi közgyűlésen Némethy Lajos, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán lelkesek, Szűcs István főgondnok, Beke Mihály, Csanak József, Szikszai Szabó József presbiterek, Somogyi Pál főjegyző fogják képviselni. Ugyanezek lesznek a tanárválasztó küldöttség tagjai is a debreczeni egyház részéről. — Akadémiaoztatásuk esetére pottagokul megválasztottak: Dr. Legányi Gyula, Jeney József, Sinka Ferencz és Kovács József ügyvéd.

* Utolsó előadás. Színházunkban tegnap este folyt le az 1888/89-iki szmi idény utolsó előadása. Népelőadás, leszállított helyiárok mellett, „Mátyás király, vagy a c z i n k o t a i n a g y i t c z e” cz. történeti népszimnű adatott. A páholyok és a földszinti ülőhelyek csak felig teltek meg, de az erkély és a karzat szufolva volt. A szereplők közül kiváltak a gyakori tetszés-nyilvánításban részesültek: M á n d o k y mint impozáns Mátyás király, P ú s p ö k y mint czinkotai kántor, E l l i n g e r Ilona (Katalin), B a l a s s a (sáfr.) R ó n a s z é k i, ki a tő diák szerepében okozott általános dőltséget. A király kihallgatásra menő parasztokat S z e n t e s és H e g y e s i egyesén játszották. K o c s i s E t e l igen csinos apród volt. — Vegül Rónaszéki adta elő nagy hatás mellett „A f i l o z o f u s H a u s k n e c h” cz. magán-jelenetét s egy utolsó „E l j e n R ó n a s z é k i!” (társulatunk legnépszerűbb tagja) kiadással a függöny legördült s lebecsátva maradt őszig. A mi kritikusai toluantak pedig, melyek ellenszenv sohasem vezetett, hanem inkább a jó akarat, ugyanaddig a rozsdá marja. A társulat ma reggel 7/7 órakor utazott el Nyiregyházára, hol holnap kezdi meg az előadásokat. A vasúthoz számosan kikisérték a társulatot, hogy búcsút vegyenek ismerőseiktől s a csinos női tagoktól, kiknek távozását leginkább fájjalja a közönség férfi része. Siker és dícsőség kövesse derek társulatunkat nyári vándorútján!

* Möricz József, a debreczeni apagyilkos, kinek sorsa még most sem dől el, jelenleg a budapesti 17 ik sz. helyőrségi kórházban ápolás alatt van. Möricz a kórházi-utifegyvergyári laktanya börténében heves rheumatikus bántalmat kapott, e miatt kellett kórházba szállítani. Megváltás lenne rá nézve a halál!

* A szegénylős purdék. Kiásták a K. M. tanyáját, amely alkalommal nagymennyiségű ágyneműt és ruhaféléket loptak el s most a lopott holmik egy részét a cigány asszonytaladták meg. Ugy vesztett rajta, hogy egy lopott ruhaderekből ott kevelkedett a piaczos s a káros felesége felismerte.

— No Rozi, ugy-e most szorit a ruhaderek? — szólt hozzá a kapitány, mikor elővették.

— Ugyan már mir soritana, csókolom a kenyeiket, his kézi keresimnyem.

— Ne hazudj Rozi, azt a ruhaderekat loptátok; itt van a káros, akinek a tanyáját kiástátok, ne is tagadd.

— Csókolom a sivit, egy ákum se igazs belőle, olyan tista vagyok benne, mint a napon fehértett vason.

— Hát hol vetted a ruhát, szólj.

— Piacson vettem, ócskasóktól, olyan igaz, mint hogy kilencsvn krajcsár volt.

— No, ha nem mondod az igazat, akkor behozatom a két fiadot is.

— Jaj csak azt a két gyereket ne tessék behoztatni, mer sigyenlősök a purdék, meghalnak azok kirem sigyenlősökbe az utcán.

A kapitány azért behozatta a Józsi meg a Jani gyereket is, s bár egyiket se ölte meg a „sigyen”, de letagadták meg a csillagot is az égről.

* Imaház-építés. A debr. ág. hitv. egyház presbyteriuma közelebbi gyűlésén bejelentette, hogy a hegyaljai esperesség elnöksége jóváhagyta az imaház építési terveit és költségvetését. Most már semmi sem áll útjába az építés megkezdésének. — Május 2-dikán hozzá is fognak annak a háznak lebontásához, melynek helyére a díszes új imaház épül. — Az építés költségeire az adakozások megindultak és reménylhető, hogy szgy eredményel végződnék. — Eddig adakoztak: Westter István 100, Handtel Vilmos családja 50, Materny Lajos lelkes 25 frtot, Maurer Emil pedig 50 frt értékű fuvarát ajánlott fel. Az esetre, ha az egyház pénztárú nem rendelkezhetne az építéshez elegendő pénzzel, elhatározottat 6000 frtig egy olcsó kamatu kölcsönnek felvétele. A jelenlegi imaházban lévő orgonának az új imaházba való elszállításakor egy pedállal való ellátása is elhatározott s ezzel Docsekál helybeli orgonaépítő bizáttott meg.

* Zola a hirlapokról. Párisban most jelent meg egy érdekes könyv, mely Chinchollesnak, a „Figaro” munkatársának, e lapba irt csinos dolgozatait Les Memoires de Paris czim alatt összegyűjtve foglalja magában. A könyvhöz Zola irt előszót, melyben a mai sajtóról a következőket mondja: „Jól emlékszem, hogy nagypam mily nagy áhítattal helyezkedett el karszékében, hogy hirlapját elolvassa. Két három órán át olvasta, nem hagyott el egyetlen sort s azután szépen összehajította s összegyűjtötte az egyes példányokat. Husz éven át egy egész szoba megtelt a gyűjtött lapokkal. Más lapot nem ismert az én nagy nagypam; ha látott is mást, eszébe sem jutott azt elolvasni. Mennyire megváltozott az idő! Az ember felnyit egy lapot, átfutja és elveti. Ma már alig lesz ember, a ki elég naiv, hogy összegyűjtse a lapokat. A lap min-

A „DEBRECZEN” TÁRCSÁJA.

„Férfi sorsa a nő.”

(Elbeszélés)
— Irta: — cs. —
(Folytatás.)
— Oh, ne higgye azt! Ön nagyon elítéli néhányért az embereket. Még vannak mindig olyanok, kik nem tudnak mást moudani, mint a mit éreznek.
— Ha senki más nem, Ön Irma kisasszony bizonyára kivétel előttem is.
— Ha szabad volna beszélnem úgy, mint szívem érez; folytató — előbbi szavaimtól mintegy felbátorodva — ha az ész nem állana folyton őrt szívem ajtajánál s a gondolatnak, mely ajkamat elhagyni készül, nem kellene előbb az ész itélőszéke előtt megjelenni, hogy sok közlök fájdalommal hulljon oda vissza, a hol megszülemlt, akkor jobban volna alkalma megismerni.
— Oh ez a szerelem hasonló volt az enyémhez az iránt, ki azóta talán régóta el is feledett. Az az ártatlan, szemire nem tekintő, szivből fakadt igazi szerelem volt, melyet ez a leány irántam érzett. Szeretni és lemondani! ... Hogy nem vettem én észre ezt a szerelmet, hogy nem akartam én ezt megérteni? ... A szivben csak egy oltárkép emelésére van hely, az ha összedől, a rom ott marad s romra építeni nem lehet.
— Volt alkalmam már jó lélkét megismerni — válaszolám kevés szünet után — vagy mire mutatna másra mint jó lelkére, az, hogy pártomat fogta ott és akkor, mikor nem reméltem, mire gondolni se mertem volna. Pályámoz vezető sötét utamat igyekszik bevilágítani lelke jótékony sugarával. Hol van arra sző, ezért köszönetet kifejezni?

— Sőt nem fog habozni; elfogadja szüleim ajánlatát.

— Nem, nem tehetem, lelkiismeretem nem engedi.

— El kell fogadnia, Önnek boldognak kell lennie.

— S a maga boldogságát háttérbe szoritja a másé miatt?

— Az én boldogságom már elérhetetlen e földön. — Vagy talán a jótét visszafizetése nyugtalanítja? Hiszen pedig akkor jól esnek, ha szüleimet valaki pártfogolná. Én úgy is csak az Ön boldogságát várom be, aztán zárdába megyek, lemondani majd mindről.

Oh szép volt ez a leány barátom, arcán az őszinteség s fájo lemondás jelével. De hát minek hitgettem volna, hazudtam volna egy érzelmét, melyet nem éreztem? Minek zavartam volna jelenlétemmel lelkinyugalmát tovább?... Futottam Budapestről. Hová, mit tudtam én? Csak ott ne... Elhatározásomat levelben tudattam velők. Komáromban állapodtam meg, innen irtam Irmának az első s utolsó levelet, melyek végsőra ez volt: Te engemet szeretsz, én másért lángolok, Kinek szive talán ismét másért dobog; És így tovább... tovább.

A választ megkaptam reá, — egy sor, semmi egyéb:

„Minek is van a sziv s a szivben szerelem!”
Azután eltűntem a világ zajában, nem hallottam róla többé semmit. Vándoroltam egyik helyről a másikra, mit a „bolygó zsidó” tovább... tovább... felejtetni, lemondani!

Hat évig jártam már a világot, hat évig kerestem hiába az irt a szivemen ütött sebre; erőt vett rajtam a szülőföld utáni vágy, látni akartam az otthoni ismerősöket. Hiszen mindeki olyan idegen volt előttem, szivem csak egyszer nyílt meg, csak egynek, azután bezárva maradt mindenki előtt.

Haza kerültem. Elhatároztam ezösen, hogy nem fogok Gizellával találkozni, kikerülni, megmutatom, hogy bennem is van férfi büszkeség s azt meg tudom őrizni vele szemben is.

Levelet irt: látni kívánt még egyszer — így írá levelében — beszélni kíván velem, azután ha eldobom magamtól, tanul túrni, szenvedni, lemondani most már ó én rólam.

Elmentem hozzájuk; akkor már nem laktak a szomszédunkban. Maga volt otthon, mint egykor, azon a boldog napon.
Hideg voltam hozzá s komoly, pedig a szivem majd megrepedt. Ugy szerettem volna oda borulni lábai elé, elpanaszolni, hogy sehol sem jó nekem, csak ott, egyedül ő mellette hogy imádhassam.

— Nem haragszik hogy a multédes emlékeirt ide fásasztottam; beszélni akartam önel utójára — moudá, midőn szemben álltunk egymással.

— Ne bolygassuk fel a multat; az talán mindkettőnknek fájdalmat okoz, Fel kell tételnem, hogy megmondolva ita hozzám felmondó levelet s ezzel megszabta köztünk az irt, melyet kisebbre vonni csak a barátság kötelekével lehet. S meggyőződhetik róla, hogy én mint barát bizalmát megérdemlem.

— Fájdalom, hogy a kik boldogságot reméltek egymásban, csak barátoknak kell maradni.

— Hibás nem én vagyok. Ha boldogok nem lehetünk az Ön szeszélye miatt egymással, azok lehetünk egymás mellett. A nőnek van erős szive a kitartásra, — az idő előbb-utóbb meghozza a fejletést is.
— Oh, ön megtanult felejtetni azon idő alatt, míg távol volt. Hiszen a szavából meggyőződhetek, hogy a multnak legkisebb nyoma sem maradt lelkében...
— Maradhatott volna-e anyi szenvedés

s derült egemnek oly váratlani beborulása után? ! A hirtelen öröm ölni képes, a váratlan fájdalom egy rövidke pillanat alatt elserpetheti anyyi év alkotta emlékeit is.

— Hát nem volna többé egy jó szava sem hozzám?

— A régi hangon nem. A hattyu egyszer szólal meg, azután elnémul örökre. A régi hangon szólni elfelejtettem, s azt megtanulni újra nem lehet, nem akarom.

Éreztem, hogy lágyulni kezdek. Kalapom után nyultam s távozni akartam.

Elibem állott.

— Nem így, minden bucsuzás nélkül ne váljunk el. Nem könyörgök Ontól szerelmet, elérhetetlen nem kívánok; csak egy szót egy biztató szót, hogy ha rá leszek szorulva pártomat fogja, nem hagy elveszni; — csak ennyire érdemesítsen, hiszen Ön nem tagdhatja meg jó szivét tőlem.

Nem értettem, — de ezért erős maradtam.

— Köztünk mindennek vége! Ezzel magára hagytam, mikor kint voltam a szabad levegő megcsapja arczomat; olyan nyugodtnak éreztem magam, egy hang folyton azt sugta bennem: „Helyesem cselekedtet.”

A mi ezután történt, abból azt mondom el, a mit okvetlen tudnod kell. Ugy elbeszéltem, mint a hogy történt, azt át szenvedni a mult felidézése által, ne kívánd tőlem.
Felesztendeig K—n voltam kénytelen maradni, édes [anyám] halálával visszatartott örökösödési perem, azután indulni szádekotam elhagyni örökre a vidéket melyhez oly sok keserű, közte édes emlék kötött. Perem lebonyolítása alatt meghalt Bártfayné; a temetésen nagyon meglátszott Gizellán, hogy az egyedül maradás tudata ólomulyilaj nehezedik reá.
Elmentem hozzá temetés után; nem kel-

Móricz József, a debreczeni apagyil...

A szegénylős purdék. Kiásták a K. M.

No Rozsi, ugy-e most szorít a ruha-

gyan már mir soritana, csokolom a

Hát hol vetted a ruhát, szólj.

Piacson vettem, ócskásoktól, olyan

aj csak azt a két gyereket a tes-

kapitány azért behozta a Józsi meg

imaház-építés. A debr. ág. hitv. egy-

Zola a hírlapokról. Párisban most je-

egzemnek oly váratlan beborulása

A hírtelen öröm ölni képes, a várat-

A régi hangon nem. A hatyu egyszer

eztem, hogy lágyulni kezdek. Kalapom

Nem így, minden bucsuzás nélkül ne

edés anyám halálával visszatartott

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

és perem, azután indulni szüdeköz-

den száma csak egy-két órát el. Négy-öt la-

* Salamon i télet. A bíró előtt két tüzes

A bíró bekülsére hívta fel a feleket,

— Hogy meri én azt mondani, hogy fia-

— Nem igaz! Ehuu a keresztlevelem.

Es már ismét azon voltak, hogy a bíró-

— Konstatalom, hogy mind a ketten fia-

A vitás kérdés elődtével a tárgyalás vé-

* Az Ermellokról. Vettük a székely-

parancsnokának az 1888 ik évről szóló je-

E s z e r i e t volt a mult évben 12 gyako-

A tüzoltó-egylet azonban nemcsak a tűz,

Es már ismét azon voltak, hogy a bíró-

— Konstatalom, hogy mind a ketten fia-

A vitás kérdés elődtével a tárgyalás vé-

* Az Ermellokról. Vettük a székely-

parancsnokának az 1888 ik évről szóló je-

E s z e r i e t volt a mult évben 12 gyako-

A tüzoltó-egylet azonban nemcsak a tűz,

Es már ismét azon voltak, hogy a bíró-

— Konstatalom, hogy mind a ketten fia-

A vitás kérdés elődtével a tárgyalás vé-

* Az Ermellokról. Vettük a székely-

parancsnokának az 1888 ik évről szóló je-

E s z e r i e t volt a mult évben 12 gyako-

A tüzoltó-egylet azonban nemcsak a tűz,

Es már ismét azon voltak, hogy a bíró-

— Konstatalom, hogy mind a ketten fia-

A vitás kérdés elődtével a tárgyalás vé-

* Az Ermellokról. Vettük a székely-

parancsnokának az 1888 ik évről szóló je-

E s z e r i e t volt a mult évben 12 gyako-

A tüzoltó-egylet azonban nemcsak a tűz,

Es már ismét azon voltak, hogy a bíró-

— Konstatalom, hogy mind a ketten fia-

A vitás kérdés elődtével a tárgyalás vé-

* Az Ermellokról. Vettük a székely-

parancsnokának az 1888 ik évről szóló je-

E s z e r i e t volt a mult évben 12 gyako-

A tüzoltó-egylet azonban nemcsak a tűz,

a szórt, hogy többé ki sem nő. A hölgyek a

* Piaczi árak — 1889. április hó 30-án

1 Mm Buza 6,70—6,60—6,50

1 " Kétszeres 6,00—5,90—5,80

1 " Rozs 5,10—5,00—4,90

1 Mm Árpa 5,50—5,40—5,30

1 " Zab 5,60—5,50—5,40

1 " Teageri 5,30—5,20—5,10

1 " Köles 4,50—4,40—4,30

1 Zsák Burgonya 60—

100 hg Szalonna 55,00—53,50 52,00

100 hg Háj 55,00—53,50 52,00

* Irodavezetőül ajánljuk ügyvédi iro-

dába egy régi gyakorlati bíró, okleveles

gyűvéd Bovebb értesítések szerkesztőségünk-

ben kaphatók.

Mit eszünk és iszunk ?

— Egészségügy. —

Ha valaki évszázadok mulva meg fogja

írni a 19. század „mü“ történelmét, bizonyá-

ra egy igen érdekes és gazdag fejezetet

vesz fel abba azon „mü“-rekről, melyek

elöltek asztalaikra s innen — az orvosok és

sírások gyönyörűségére — gyomrukba.

A müvaj és mübor remek korszákat

eljük. Nem vétünk tehát a jóízű ellen, s az

actualitás követelményeinek vélünk megfelelni,

midőn egy csinos koktétba szedjük az e ten-

relen újabb felmerült néhány „tümenyes

jelenségeket: —

L a k i r o z o t t v a j. Korunk a külső-

ségek imadásában rendkívül magas fokra jutott.

Már nem érjük be azzal hogy a defraudans

urakat is megshvegeljük, ha kifogástalan öltö-

zékben jelentek meg előttünk, de az eddel-

től is megkivánjuk, hogy minél ragyogóbb

talakban kerüljenek elének s az italoktól,

hogy minél „mutatósbab“ pal-

laczkokban v o n u l j a n a k fel az asz-

talunkra. Ez áramlatnak egyik modern ter-

meke a lakirozott vaj, mely egyidő óta az

az angol piacokon nagy keresletnek örvend,

sőt még drágább is fizetik, mint a közönsé-

mába hozzák, aztán hűvös helyen megder-

mesztik. Most aztán egy evőkanálnyit feher

czukrot folóvasztanak ¼ liter vízben s az

oldatot félforralják. A fehérvászonadabra

tett vaját egy finom ecset segítségével

gyorsan bemázolják e forró czukoroldattal;

a vaj felső része megolvad, de azonnal meg

dermed újra s felszine aztán jegesedettnek ra-

gyogónak látszik.

Ugyancsak az angol piac dicsekedhetik

a „mü turóval“ is, mely tavaly került

először forgalomba. A legkitünőbb tejfelből

készült turónak híresztelik, pedig csak le-

fozózott tejből és zsirból készítik. Különben

Hollandiában is csinálnak nagyobb mennyi-

hogy szaga sokkal erősebb, sokkal több szag-

talán keveréket vesz fel, mint az. E szagtalan

keverékek: örlött datolya és oliva mag.

Egy tavaly Moszkvában lefolyt per és

Sztpéterváron eszközölt vizsgálatok követke-

zésekben kitűnt, hogy a theát is skandalosus

módon hamisítják. 44 teapróba közül 4 állott

tea és kapornyfü-keverékből, 4 csupán ka-

pornyfükből, 5 pedig már használt thea volt.

Moszkvában pedig az említett per folyamán

egy sereg hordót találtak szeméttel telve, me-

lyet thea-hamisításra használtak. A safránha-

misításra újabb egy surrogatumot használ-

nak, melynek neve: dinitrokressol, melyet a

vaj és likörök festésére szoktak alkalmazni.

Mint egy Berlinben előfordult eset kapcsán

DEBRECZENI HELYI VASUT részvénytársaság. MENETREND. Városi idő. Ervényes 1889. Május 1-től. A m. kir. államvasuttlól — a nagyerdői fürdőházig. Vonatszám. Indul a vonat: Miskolcra, P. Ladányról, Szathmárról, Nánásról, M. áll. vasuttlól, Kisvárad utca, Európa, Megyeház, Hungária, Kistemplom, „Bika“ szálloda, Csokonai szobor, Egmalom utca, Honvéd aktanya, Gözmalom, Sestakert, Simonffy-villa, Nagyerdő érkezik.

